

Oponentský posudek disertační práce

Program: Architektura a urbanismus

Obor: Urbanismus a územní plánování

Fakulta architektury ČVUT v Praze

Doktorand: **Ing. Arch. Kristýna Stará**

Název práce: **Rozvíjení vztahu ke krajině a možnosti primárního vzdělávání**

Vedoucí: Henry W. A. Hanson IV, RA RLA LEED AP

Oponent: Doc. Mgr. Vladimír Havlík

Při předchozí obhajobě disertační práce Kristýny Staré padla otázka, proč doktorát nedělá na pedagogické fakultě. Hodně jsem o tomto návrhu přemýšlel a uvědomil jsem si, že originalita a závažnost autorčiny výzkumné práce spočívá ve schopnosti propojit svoji profesi s komunikativními schopnostmi, tj. vykročit od architektury směrem k edukaci a získané zkušenosti využít v obou oblastech. Tato zpětná vazba a profesní ukotvení by se čistě pedagogickým doktorátem oslabily a vzájemné propojení by ztratilo dynamiku. Ostatně název spolku - *Architekti ve škole*, na jehož platformě autorčiny aktivity probíhají, toto propojení skvěle vystihuje.

- a) Aktuálnost tématu: Přestože by architektura a urbanismus měly stát centru našeho zájmu, protože se podílí významnou měrou na kvalitě životního prostředí, není tomu tak. Zdá se, že jednou z příčin nezájmu je nedostatečné zastoupení tohoto tématu ve vzdělávacím procesu. Reflexe dané problematiky je však v českém prostředí velmi sporadická. Aktuálnost disertační práce Kristýny Staré je tedy nesporná.
- b) Splnění stanoveného cíle: Hlavním cílem doktorandky byla kritická analýza vztahu pedagogů a žáků k architektuře a urbanismu resp. ke krajině. V rozsáhlém výzkumu se zabývala současným postavením a možnostmi integrace daného tématu do vzdělávacího kurikula. Na základě pečlivé analýzy *Rámcového vzdělávacího programu* se soustředila na průzkum interdisciplinárních vazeb propojujících témata plánování, tvorby a správy krajiny napříč vyučovanými předměty. Aplikační fáze výzkumu umožňuje konkrétní kroky vedoucí k implementaci tématu do stávajícího systému vzdělávání dětí. Cíl byl tedy naplněn jak v teoretické rovině - charakteristika stávající situace bádání, analýza výsledků vlastního výzkumu, tak i v rovině praktické - praktická aplikace výzkumu v rámci aktivit iniciativy *Architekti ve škole*.
- c) Postup řešení problému, struktura práce: Práce je rozvržena do třinácti kapitol, jež jsou dále členěny do podkapitol. Autorka postupuje logicky od obecného filosofickohistorického uchopení tématu v prvních dvou kapitolách ke konkrétním poznatkům, jež získala na základě výzkumu a jež si ověřila v edukační praxi a následně vyhodnotila v závěru disertační práce.
Za klíčovou považuji šestou kapitolu *Průběh a zjištění výzkumu*, v níž doktorandka představuje a kriticky hodnotí výsledky rozsáhlého výzkumu založeného na metodě polostrukturovaných rozhovorů a dotazníkových šetření. Podstatné je rozšíření kapitoly o případové studie, které konkretizují možnosti průniku témat architektury a urbanismu do edukačního procesu. Reprodukované dětské práce dokládají vzestup vnímání prostoru a krajiny u dětí, které se workshopů iniciativy *Architekti ve škole* zúčastnily. Srovnání kreseb před a po absolvování kurzů je přesvědčivým důkazem vzrůstu jejich imaginativních a kreativních schopností.
- d) Význam pro praxi a rozvoj oboru vidím v detailně propracovaném metodickém zpracování zvoleného tématu, v promyšlené struktuře výzkumu, na nějž je možné navázat (ať už v rovině detailnějšího rozpracování a doplnění nebo názorové polemiky). Domnívám se, že

text nabízí řadu inspirativních myšlenek pro kontextuální uvažování o architektuře, urbanismu a krajině ve vztahu k edukačnímu procesu.

- e) Formální úprava a jazyková úroveň: práce je napsána srozumitelným, kultivovaným jazykem, takže jí může porozumět i čtenář, který se na danou tematiku nespécializuje. Formální úprava je citlivě přizpůsobena obsahové složce, přílohy včetně grafů jsou zpracovány profesionálně.

Závěrem bych chtěl konstatovat, že autorka reagovala vstřícně na kritické výtky, jež byly vzneseny během předchozí obhajoby. Pročistila a zpřehlednila strukturu disertační práce a rozšířila ji o případové studie, které její výzkum konkretizovaly a ukotvily jak v edukační, tak v architektonicko-urbanistické rovině. Z textu disertační práce jasně vyplývá, že se Kristýna Stará ve zvolené problematice výtečně orientuje a je schopna množství poznatků i osobních zkušeností utřídit a kriticky vyhodnotit. Sympatická je nedogmaticnost autorčiných postojů, dynamika kritického myšlení a vstřícnost k experimentální práci ve vzdělávacím procesu. Lze jen doufat, že doktorandku výzkumnická vášeň neopustí a my se v budoucnu dočkáme dalších textů reflektujících tolik potřebný pozitivní posun vztahu člověka a krajiny.

Disertační práce splňuje zákonné podmínky. Doporučuji ji k obhajobě a bude-li úspěšně obhájena, doporučuji udělení titulu PhD.

Náměty, dotazy a připomínky k diskusi:

- Přinesl Vám časový odstup od zpracovávaného tématu nějaký nový poznatek?
- Jaké jsou plány iniciativy *Architekti ve škole* do budoucna?

Datum a podpis oponenta:

V Olomouci dne 6. 4. 2019

Doc. Mgr. Vladimír Havlík

